

Pessimismen råder blant petroleumsstudentene i Trondheim, Stavanger og Bergen:

Sliter med å få seg jobb

BREMS: Før hadde de jobb i de største oljeselskapene lenge før de var ferdige med studiene. Nå sliter norske oljestudenter med å finne seg jobb.

Av Frida Holsten Gullestad (tekst og foto), Trondheim
ARBEID TIL ALLE?

Tidligere var masterstudenter på petroleumssteknikk ved NTNU i Trondheim garantert jobb. Ett eller to år før de var ferdige med utdannelsen fikk de attraktive tilbud fra oljebransjen. Nå har stemningen snudd. Rekrutteringsstillingene har tørket inn eller har blitt trukket tilbake, og stillingene som lyses ut er for seniorer med erfaring fra bransjen. Knappe tre uker før de leverer masteroppgaven, har kun 35 prosent av årets kull fått tilbud om jobb. For to år siden hadde 80-90 prosent av studentene jobb før jul eller i løpet av vinteren.

Svarte stunder

– Jeg har mine svarte stunder, ja, sier Eline Skurtveit Moe. Hun veksler mellom pessimisme og optimisme. Plan B er å ta vikartimer som naturfagslærer på en videregående skole i hjembyen Stavanger, men selv der er konkurransen stor fra permitterte og andre arbeidsledige.

Klassekampen møter tre studenter som straks skal levere masteroppgaven og to som snart er ferdig med det tredje året på Institutt for petroleumssteknikk og anvendt geoteknikk ved NTNU.

Instituttet utdanner hvert år 45 sivilingeniører som går inn i kjernen av oljebransjen. Ifølge kandidatuksvalgsaksjonen fra 2013 hadde 98 prosent jobb etter endt grad, 87 prosent i stilling.

I studie katalogen samme år står det at omtrent en tredel av petroleumsressursene på den norske sokkelen ennå ikke er påvist og at bare halvparten av de påviste ressursene er produsert. Katalogen ble distribuert i 50.000 eksemplarer til videregående skoler og på utdanningsmesser og ga følgende jobbgaranti:

«I mange år fremover vil være et stort behov for høyt

FAKTA

Nedtur i oljebransjen:

- Oljebransjen er inne i vanskelig periode. Flere tusen har mistet jobben etter massive kutt.
- Oljeprisen har tatt seg noe opp etter kollapsen i fjor, men få tror den vil stige til over 100 dollar fatet.
- Regjeringa har senket vekstslagnene for norsk økonomi.
- Arbeidsledigheten er for første gang på ti år over 4 prosent.
- Petroleumsstudentene ved NTNU og universitetene i Bergen og Stavanger har tidligere kommet raskt i jobb. I år sliter de med å finne både sommerjobber og jobb etter endt grad.

kvalifisert personell.»

I 2013 var petroleumslinjen ved NTNU det mest populære studiet i Norge med flest søkere per plass. I år falt søker-tallene med 73 prosent til 77 søkere.

Også nasjonalt er studentene bekymret. Ved Universitetet i Stavanger og i Bergen er bildet det samme. I Stavanger har kun 10 av 60 ferdigutdannede petroleumsstudenter fått jobb til høsten, ifølge Eirik Kommedal, leder for Tekna Student. Også i Bergen sliter studentene med å få jobb: – Mange har skjont at det blir vanskelig og har bestemt seg for å studere videre. De må ha noe å gjøre, og arbeidsledighet er ikke noe å gjøre, sier Kommedal.

Han har også snakket med studenter som ble uteksaminert i fjor.

– Flere som fikk jobb, er nå reddt for å få sparken og har søkt om skoleplass til høsten, sier Kommedal.

Ved de tre institusjonene har også flere enn vanlig søkt seg til doktorgradstudier, som de siste årene har vært dominert av utendlandske stipendiater. – Jevnt over har folk hatt jobb før de er ferdig. Dette er en ny situasjon, og det er vanskelig fordi situasjonen har endret seg fra da disse studentene begynte å studere, sier Kommedal, som ber studentene ikke stå på og prøve de kanalene de har.

Jobbtillbudene tørker inn
Trondheimstudentene bru-

”Jeg har mine svarte stunder
ELINE SKURTVEIT MOE, PETROLEUMSSTUDENT

ker nå all tid på å skrive masteroppgave og sende jobbsøknader. Problemet er bare at det ikke finnes jobber å søke på. Rekrutteringsstillingene legges vanligvis ut høsten før masterstudentene er ferdig.

I fjor var det få av dem, og mange ble også trukket tilbake. Høstens rekrutteringsstillinger legges ut i august for arbeid i det etter. – For andre typer stillinger møter de ferske studentene konkurranse fra dem som allerede har jobbet i bransjen og fra fjorårets studenter som ikke har fått jobb. Mange av stillingsannonnene som ligger på Finn.no krever erfaring fra

bransjen.

– Tidligere var det slik at de aller fleste som hadde sommerjobb etter tredje og fjerde året, fikk fast jobb, sukker Håkon Sandven, som belager seg på å holde ut og kanskje ta en ekstra master. – Dette er en syklisk bransje, og når vi først har valgt dem, må vi tale litt når det blir arbeid i det etter. – Forskjellen merkes, ja. For hvert år vil mengden som søker på en stilling doubles. På kort sikt ser det ikke så lovende ut. Vi vet jo ikke når dette snur, sier Moe.

Knut Vegard Løbergersi er inne i sikt femte år som stu-

dent og er en av de 35 prosentene som har fått jobb – i Schlumberger.

– Det er en helt grei jobb, sier en lettet Løbergersi, som fikk landet tilbudet for to uker siden.

Før: Kurtisert av de store
Tidligere år har studentene blitt kurtisert av store firma som Statoil, Schlumberger, Shell og ConocoPhillips allerede på 1980-tallet, sier Tjåland. Han karakteriserer det som «skuffende og korttenkt» at bedriftene ikke hjelper studentene over kneika. Konkvensen kan bli store hull i innferkningen av studenter som er formbare, sier Sandven.

– Skuffende og korttenkt
Instituttleder Egil Tjåland

kandidater på festene.

– Også sommerjobbene tørker inn. Jeg har fått nei fra der jeg jobbet i fjor, sier Tonje Løland Bjerga, som er bedriftsansvarlig i linjeforeningen Bergstudentene.

Hun er snart ferdig med sitt tredje år ved NTNU.

– Bedriftene vil ha folk med erfaring. De burde heller ta inn ferske studenter som er formbare, sier Sandven.

– Hvis bransjen ikke tar inn jevnt, snør de dessuten et dårlig signal til unge talent, som ikke vil være villige til å studere petroleum, sier Tjåland.

– Dette vil snu, sier han.

– Da kommer selskapene til oss og spør hvorfor vi ikke ut-

danner flere, sier Tjåland, som i sin tid ved instituttet har vært med på å arrangere flere slike «nod-kurs», hvor studenter fra andre linjer har fått et intensivt og ekstraordinært olje-år.

– Hvis bransjen ikke tar inn jevnt, snør de dessuten et dårlig signal til unge talent, som ikke vil være villige til å studere petroleum, sier Tjåland.

– Dette vil snu, sier han.
frida@klassekampen.no

Paul Bjørke
PAULI ORD

Hva med en liten boikott av USA?

Boikott

Nesten uten offentlig debatt er Norge med på en økonomisk og politisk boikott av Russland som har betydelige negative konsekvenser for både de boikottede russerne og de boikottende vest-europerne. I Norge er særlig nordområdesamarbeidet truet. Tre tiår med systematiske forsøk på å gjenopprette det tradisjonelle samkvettet langs Barentshavet står i fare for å forvitre på grunn av Norges hatske holdning til Russland. Og ifølge den ellers korrekte forsvarsminister Ine Marie Eriksen Søreide kan forholdet mellom Russland og Norge aldri (!) bli normalisert igjen.

Hva er så årsaken til denne aggressive boikotten fra politiske krefter som i alle andre sammenhenger gjennom nyere historie har vært de klareste mot-

«Norge boikotter Putin fordi USA har bedt oss om å gjøre det»

standere av å bruke økonomisk blokade som politisk pressmiddel (f.eks. mot apartheidregimene i Sør-Afrika og Israel)? Offisielt er årsaken at Russland har brutt folkeretten ved å annektere Krim og blande seg inn i riktig observasjon. Problemet er bare hvorfor stormaktens folkerettsbrudd plutselig skal føre til denne typen mottiltak.

Et enkelt eksempel: Det var faktisk ikke slik at Norge gikk til økonomisk boikott av USA da den helt klart folkerettsstridige angrepskrigen mot Irak ble satt i gang i 2003. Den gangens satt Erna Solberg i regjering. Hennes regjering tenkte ikke engang tanken på en boikott av det daværende Bush-regimet som dessuten i i motsetning til Putin – hadde jukset seg til valgsier. Tvert imot: Erna og resten av Høyres fraksjon i regjeringa ville delta i det folkerettsstridige overfallet, men ble stoppet av statsminister Bondevik og en massiv folkelig mobilisering.

MARIONETT: Erna Solberg.

Ernover som i dag stiller spørsmålsteget ved Norges konflikteskalering mot Putin blir anklaget for å støtte diktatur og okkupasjon. Derfor kan man jo snu argumentasjonen og spørre: Hvorfor skal det ikke reageres mot USAs folkerettsbrudd?

Svaret er naturligvis at dette overhodet ikke handler om folkerett. Norge boikotter Putin fordi USA har bedt oss om å gjøre det. Vi binder oss til den amerikanske mast, vi medlegger vårt nasjonale forsvaret, vi reiser verden rundt på bombetokter mot

fattige muslimer, og vi bruker halve forsvarsbudsjettet på å kjøpe uegnede amerikanske F-35 fly for å holde oss inne med amerikanerne – uten noen reell diskusjon om dette tjener Norges (eller Europas) egne interesser.

For den ene sannheten er at Irak-krigen er en viktig årsak til at Midtøsten faller fra hverandre i sekterisk vold som igjen skaper etterkrigstidas største flyktningestrømmer, drukningskatastrofer, fremmedkrieger og terror. Og den andre sannheten er at USAs holdning til Putin kan skape militære konfrontasjoner i Ukraina som kan komme ut av kontroll.

Men slikt diskuteres knapt i den medielle norske offentligheten. Der er vi i stedet stolte over at Jens Stoltenberg får være generalsekretær i en «forsvarsallianse» som skaper de sikkerhetstrusler den likesom skal beskytte oss mot.

Paul Bjørke
paul.bj@de-facto.no

Paul Bjørke er professor ved Høgskulen i Volda og forskningsleder i De Facto. Han skriver i Klassekampen hver torsdag.